

OTOK RAB

Ne iznenađuje nas činjenica da je otok Rab jedna od prvih turističkih oaza na sjevernom Jadranu. Zahvaljujući blagoj mediteranskoj klimi i vegetaciji, razvedenoj i sunčanoj obali, smaragdno-plavom moru, privlačnim prirodnim ljepotama kao i prastaraj kulturi i različitim civilizacijama od Antike do danas, Rab je turistima oduvijek pružao mnogo.

Temeljem prethodno navedenog Općinsko vijeće je 1889. Rab proglasilo turističkom destinacijom i lječilištem. Odluka je donesena na temelju ugodnih klimatskih uvjeta i povoljnog djelovanja na oboljenja srca i dišnih organa. Nedugo nakon razvitka turizma na Rabu su se počeli graditi i prvi hoteli.

Prvi turisti su još prije 120 godina bili očarani prekrasnim rapskim plažama. Pejzažna raznolikost Raba je imponantna i jedinstvena među jadranskim otocima. Kontrasti se ističu na svakom koraku - bilo u šetnji, vožnjom brodom uz obalu, ronjenjem u okolnim uvalama ili iz ptičje perspektive tijekom kružnog leta iznad otoka.

Još su prije gotovo 120 godina tradicionalno gostoljubivi Rabljani turizmom odlučili osigurati svoju budućnost i budućnost sljedećih generacija. Otada je Rab nekoliko puta osvajao nagradu za najbolju turističku destinaciju na Jadranu. Turizam je bio prisutan u svim domovima.

Rabljani i dan danas ponosno i oduševljeno nastavljaju svoju tradiciju gostoljubivosti, te s puno ljubavi i truda iz godine u godinu sve uspješnije razvijaju turizam.

Struktura rapskih turista je raznolika, no najveći broj rapskih gostiju dolazi iz Njemačke i Austrije.

Ova je brošura pripremljena u nadi da će Vas zaintrigirati te je zamišljena kao vodič kroz ljepote i posebnosti našeg lijepoga otoka o kojima ćete pričati budućim rapskim gostima.

Želimo Vam dobrodošlicu u ime svih turističkih djelatnika!

Dobro došli na otok Rab
Vaš domaćin – Turistička zajednica grada Raba

Trg Municipium Arba 8
51280 RAB

Tel.**385 51 724 064

Fax.**385 51 725 057

www.tzg-rab.hr

E-mail: tzg-raba@ri.t-com.hr

REFERENCE OTOKA RABA

„PLAVI CVIJET“ I „TURISTIČKI CVIJET“ ZA GRAD RAB

Hrvatska turistička zajednica je na natjecanju za Plavi cvijet 2004. godine gradu Rabu dodijelila prvo mjesto za kvalitetu u turizmu. Rab je 2005. godine u istom natjecanju osvojio 2. mjesto, a Trg svetog Kristofora proglašen je najljepše uređenim trgom. Rapska torta koja se na otoku priprema više od 800 godina proglašena je najoriginalnijim suvenirom.

Otok Rab je na natjecanju „Turistički cvijet“ osvojio drugo mjesto.

Rab je 2006. godine u kategoriji najuređenijih mjesta osvojio 2. mjesto.

Nagradu Plavi cvijet u kategoriji uređenosti mjesta do 10 000 stanovnika Rab je osvojio 1. mjesto, u 2009. godini. Nagradu „Plavi cvijet“ u kategoriji uređenosti turističkog mjesta do 10 000 stanovnika stanovnika prvo mjesto Gradu Rabu u 2010 godini.

SREBRNI CVIJET EUROPE ZA GRAD RAB

Europska asocijacija za cvijeće i krajobraz koja je pod pokroviteljstvom Europske zajednice i djeluje već 30 godina, odlikovala je grad Rab nagradom "Entente Florale" odnosno „Srebrnim cvijetom Europe“. Hrvatska je već četvrtu godinu članica ove vrlo priznate organizacije i jedina zemlja koja nije članica Europske Unije. Komisija Europske asocijacije za cvijeće i krajobraz ocijenila je grad Rab kao najboljeg hrvatskog kandidata do sada, a spominje se i da bi Rab mogao dobiti najviše odličje „Zlatni cvijet Europe“.

„COTE SMARAGDINE“ OTOKA RABA

Austrijski prirodoslovac Camillo Morgan boravio je na otoku 1889., 1904. i 1909. godine. Svoja zapažanja je objavio u stručnim časopisima. U vlastitoj nakladi je tiskao brošuru „Die Insel Arbe, ihre Jagd und ihr Wild“ (Otok Rab, njegova lovišta i divljač), u kojoj između ostalog piše (citat iz prijevoda):

« ...desetak prekrasnih uvala na zapadnoj strani otoka imaju posebnu boju mora koja negdje prelazi u smaragdnu. Ako li obale Italije i Francuske zaslužuju naziv Cote d'azur, ovima bi trebalo utisnuti naziv Cote smaragdine -

Doviđenja u onim danima, kad ćeš u sjaju i raskoši postati jedan od najblistavijih bisera na ilirskoj kruni»

Kraljevska visočanstva koja su posjetila otok Rab

Princ Alois von Liechtenstein boravio je na otoku u svibnju 1910. godine. Oduševljen ljepotama otoka, a posebice parkom Komrčar, financirao je izgradnju promenade.

Edvard VIII. sa svojom budućom suprugom Wallis Simpson i pratnjom bio je najpoznatiji posjetitelj otoka Raba. Njegova jahta „Nahlin“ usidrila se 11. kolovoza 1936. ispred Banjola. Kralj i njegova pratnja su čamcem dospjeli u rapsku luku, te su u pratnji visokih dužnosnika grada Raba posjetili najznačajnije kulturno-povijesne znamenitosti grada. Nakon toga su se kralj Edvard i Lady Simpson okupali u uvali imenom Kandarola na poluotoku Frkanj.

Položaj i dolazak

Otok Rab je smješten Kvarnerskoj uvali, oko 105 km od lučkog grada Rijeke, pod Velebitskim gorjem. Ako krenete trajektom iz Jablanca u smjeru otoka ugledat ćete njegovo golo lice. Vožnja traje oko 12 minuta, a trajekt vozi gotovo svakih sat vremena. Taj fantastični krajolik otoka s trajektnim pristaništem Mišnjak podsjeća na nekakav nenaseljeni planet. No nemojte se dati zavarati tom stranom otoka, jer Mišnjak i Kamenjak, čiju strmu padinu turisti koji dolaze s kopna prvo vide, zimi zahvaća bura s Velebita. A upravo to golo brdo štiti Rab od hladnih vjetrova.

Trajektne veze

1. Jablanac - Mišnjak Jablanac: tijekom cijele godine, auto trajekt

- dnevno 14 vožnji od 05.45 do 24.00 (mjeseci: I,II,III,IV,V,X,XI,XII)
  - dnevno 17 vožnji od 05.45 do 24.00 (mjeseci: VI, IX)
  - dnevno 23 vožnje od 03.30 do 24.00 (mjeseci: VII; VIII)
- Prijevoz „Rapska plovidba“ - www.rapska-plovidba.hr

2. Valbiska - Lopar - Valbiska- tijekom cijele godine, trajekt za automobile
- dnevno 4 vožnje od 06.00 do 20.00
Prijevoz „Linjska nacionalna plovidba“ - www.lnp.hr

3. Rijeka - Rab – Rijeka: tijekom cijele godine, katamaran
- jedna povratna vožnja dnevno polazak Rab - prije podne, dolazak Rijeka - poslije podne
Prijevoz „Jadrolinija“ - www.jadrolinija.hr

KLIMA

Rab odlikuju topla sredozemna klima, topla ljeta i blage zime, te insolacija od 2500 sunčanih sati godišnje. i prema tome, Rab je jedan od najsunčanijih dijelova Europe.

- topla ljeta s prosječnom temperaturom od 23,7 °C.
- blage zime s prosječnom temperaturom od 7 °C.
- srednja prosječna temperatura je 14,9 °C
- temperatura za kupanje od svibnja do listopada je iznad 20 °C
- prosječna temperatura vode je 16,7 °C

Najčešći vjetrovi su hladna bura i toplo jugo. Snijeg je rijetkost.

VODE

Otok Rab ima više od 300 izvora pitke vode.

TURISTIČKA MJESTA

GRAD RAB

Kako pričati o Rabu bez legenda o sv. Kristoforu zaštitniku biskupije a potom i cijelog otoka, čiji moćnik Rabljani i danas ljubomorno čuvaju, sv. Marinu utemeljitelju Republike San Marino, profesoru matematike, teologu, fizičaru, biskupu i nadbiskupu Mark Antun de Dominisu, i svim živućim otočkim legendama i osobama, Rab je bio rimsko naselje komu je car Oktavijan August dao status grada i proglasio ga municipijem 10 godina prije Krista. Dug je nas otočana da nam se oni ne otmu zaboravu i civilizacijskih vrijednih stečevina , o čemu ćemo pričati, jer je Rab otok za duga sjećanja, Grad žive povijesti. Kako ćemo pričati o Rabu a ne spomenuti tri prekrasna Gradska Parka na obrisima kvarteta zvonika koji stoljećima stražare nad gradom kojima se razlikuje od naselja manjega značaja. Kao i uvijek, pogled u prošlost osvjetljava nam sadašnjost, svih pitoresknih mjesta na otoku: Barbat, Banjol, Kampor, Mundanije, Palit i Supetarska Draga, koji svojim posebnostima, gostoljubivim otočanima, ukupnom turističkom ponudom privlače svakog putnika namjernika.

BANJOL

Turističko mjesto nadomak i s pogledom na starogradsku jezgru, karakterističan po pjeskovitim kupališnim uvalama Padova I, II i III, krasi ga Lungo mare, posebno bogata gastronomska ponuda, ekološki poljoprivredni proizvodi u okrilju i bogatstvu smještajne ponude ponosno stoji zaštitnica sv Lucija a na blagdan „Šištovica“, koji se posebno obilježava dana 05 kolovoza tradicionalna kulturno zabavna ponuda.

BARBAT

Iskravajući se od trajekta, prvo mjesto koje nas očekuje je Barbat, prepoznatljiv po šljunčanim plažama, bogate ribolovne tradicije, dobrih restorana, ekološki poljoprivredni proizvodi, mala brodogradnja i nadasve turizam čine ovo mjesto rajem za male nautičare. Ljubiteljima povijesti Barbat nudi izlet ka

zanimljivim ostacima starokršćanske grčke vojne utvrde na brdu sv. Damjan, a gosti i domaćini će moći 16. srpnja na blagdan „Karmenica“ uživati u delicijama Barbatskih plodova zemlje i mora.

KAMPOR

Jedno od mjesta koje je najviše zadržalo izgled starog ribarskog mjesta, u okrilju i bogastvu prirodno zaštićenog šumskog rezervata „Dundo“ na poluotoku Kalifront - oazi za šetače i bicikliste, raznolikosti kamenih i pješčanih plaža, ekološko poljoprivrednim proizvodima, dobrim restoranima, sve je to Kampor u šarmantnoj igri starog i novog, baš po mjeri modernog, suvremenog čovjeka.

Posebnost Kampora, je nadasve, franjevački samostan sv. Eufemije, zaštitnice župe i mjesta, sa etnografskim muzejem, galerijom zbirke radova fra. Ambroza Testena, jedne od najstarijih knjižnica i hrvatske pisane riječi na ovom dijelu Jadrana, a za blagdane „Magdalenino“ – Uskrсни ponedjeljak i 16.rujna na blagdan sv. Eufemije svi ćemo moći uživati u kulturno zabavnim programima koji se u mjestu organiziraju.

MUNDANIJE

Ono što je za Italiju Umbrija to su za otok Rab Mundanije, mjesto koje se nalazi u središnjem dijelu otoka, jedino je koje nema direktni pristup moru, mami svojom mirnoćom i zdravom netaknutom prirodom, poljoprivrednom proizvodnjom ekološki zdravih proizvoda, a jedna od glavnih atrakcija je šetnica – vidikovac, koja se uspinje na najviši otočki vrh Kamenjak, sa kojeg se pruža prekrasni pogled na gotovo cijeli otok. Na dan 21. rujna, blagdan Sv Mateja, gosti i domaćini moći će uživati u tradicionalno kulturno zabavnoj ponudi.

PALIT

Najmlađe mjesto na otoku, tik uz samu starogradsku jezgru, tipičan i prepoznatljiv po shopping mogućnostima u Poslovnom centru, dobrim restoranima, blizine gradske šljunčane plaže Škver i poluotoka Frkanj omiljenog kupališta rapskih gostiju i najstarijoj nudističkoj plaži na Jadrano u uvali Kandalora.

SUPETARSKA DRAGA

Jedno od najstarijih otočkih mjesta posebno bogate pomorske tradicije, okružena obližnjim otočićima prepunih pješčanih i šljunčanih plaža, dobrim restoranima, ekološkim proizvodima, smještajnim kapacitetima na kopnu i moru, nude sve za malog nautičara.

Supetrasku Dragu krase najstarija benediktinska opatija na otoku crkva sv. Petra koja svojom ljepotom privlači jednako vjernike i poklonike umjetnosti, a na blagdan „Petrova“ 29 lipnja „Dražani“ će vas iznenaditi kulturno, sportsko zabavnim programom.

LOPAR

Lopar i San Marino – najsjevernije i najudaljenije točke na otoku od grada Raba (13 km). Lopar je kao prirodni fenomen poznata destinacija s 22 pješčane plaže. Tu se nalazi i poznata plaža, duga više od 1,5 km „Rajska plaža“ na koju se nastavlja autokamp „San Marino“. Nadalje tu se nalazi i hotelsko naselje „San Marino“ te centar za rekreaciju i odmor s objektima za različite vrste športa, teniskim igralištima i disco-klubovima.

TURISTIČKA PONUDA

Smještaj

Brojni hoteli, dva kampa, dvije ACY marine, pansioni, vile, apartmani i sobe u privatnim kućama pružaju različite vrste vrlo kvalitetnog smještaja. Najveći dio hotela i kamp pripadaju najvećem hotelskom poduzeću Imperial. Osim njih se na Rabu nalaze još neki veći i manji novouređeni hoteli. Dinamičan i svestran razvoj bio je moguć zahvaljujući činjenici da je poduzetnički duh Raba bio u poletu u zadnjih nekoliko godina. Mnogi Rabljani u turizmu vide budućnost te investiraju u obnovu i izgradnju hotela, pansiona i apartmana tako da smještajni kapaciteti postaju sve raznovrsniji i bolji.

Hoteli – 7 hotela - 1800 kreveta

- 1. Padova *****, 175 soba, 350 kreveta, klimatizirane sobe, unutarnji bazen, wellness ponuda, vanjski bazen, kongresna dvorana.
S hotelskih terasa se može uživati u predivnom pogledu na povijesni stari grad s njegovim zvoncima. Stari grad je od hotela udaljen oko 10 minuta ugodne šetnje po promenadi uz more.
- 2. Imperial******, 134 sobe, 260, kreveta, klimatizirane sobe, 3 teniska igrališta.
Nedavno renovirani, stariji hotel u neposrednoj blizini starog grada. Oko hotela se prostire park Komrčar sa stoljećima starom borovom šumom i palmama.
- 3. Carolina ******, 140 soba, 280 kreveta, klimatizirane sobe, vanjski bazen, 3 teniska igrališta.
Od grada Raba udaljen 5 km. Smješten je u gustoj borovoj šumi uz more.
U predivnoj okolini se nalazi mnoštvo šetališta i biciklističkih staza, pitoreskne plaže te čisto more azurno-plave boje koje garantira pravi užitak kupanja. Nedavno renovirani hotel i sobe s pogledom na more.
- 4. Hotel International*****, 120 soba, 240 kreveta, klimatizirane sobe, bazen.
Ovaj nedavno renovirani hotel je smješten usred povijesnog starog grada.
- 5. Istra*****, 100 soba, 200 kreveta
Smješten je na idealnoj lokaciji, s jedne strane na ulazu u gradski park, sa druge na početku gradske rive, udaljen svega nekoliko metara od ulaza u stare gradske zidine.
- 6. Epario*****, moderni, novouređeni hotel u Loparu, prikladan za obitelji.
- 7. Arbiana******, 28 soba, 60 kreveta.
Arbiana je hotel za one koji traže savršen omjer kvalitetne usluge i kulturnog gostoprimstva. Nalazi se u starom gradu Rabu, uz samo more i tik uz šarmantni mediteranski park Sv Marina.
- 8. Eva****, 198 soba, 400 kreveta, 4 teniska igrališta
Od Raba udaljen cca 5 km. Smješten je u gustoj borovoj šumi te je udaljen 5 minuta od plaže i oko 15 minuta od nudističke plaže. U predivnoj, zelenoj mediteranskoj okolini nalazi se mnoštvo šetališta i biciklističkih staza. Slikovite plaže i čisto, azurno-plavo more garantiraju pravi užitak kupanja. Hotel je jednostavno uređen.

Turistička naselja – 1806 kreveta

- **Suha Punta ***/****, 10 vila, 48 apartmana, 40 bungalova, sveukupno 349 kreveta.
Od Raba udaljen cca 5 km. Smješten je u gustoj borovoj šumi, oko 5 minuta od plaže i oko 15 minuta od nudističke plaže. U predivnoj, zelenoj mediteranskoj okolini se nalazi mnoštvo šetališta i biciklističkih staza. Slikovite plaže i čisto, azurno-plavo more garantiraju užitak kupanja. U ponudi su luksuzne vile i jednostavno uređeni bungalovi te apartmani.
- **San Marino ***/****, hotelsko naselje s 5 hotela, 538 soba, 1457 kreveta, „Rajska plaža“, rekreativni i zabavni centar sa 9 teniskih igrališta. Smješten na najpoznatijoj plaži otoka „Rajska plaža“. Prikladan za obitelji i malu djecu. U okolini se nalazi još nekoliko manjih plaža od kojih su pojedine nudističke.

Autokampovi – 5000 gostiju

- Rab gostima koji vole neposredan dodir s prirodom tijekom ljetovanja nudi dva vrlo zanimljiva kampa.
- Padova III***, 1500 gostiju
  - San Marino***, 3500 gostiju

Sobe i apartmani u obiteljskim kućama – 19 000 kreveta

- Turistička mjesta: Rab, Banjol, Barbat, Palit, Kampur, Munadnije, Supetarska Draga, 15 100 kreveta
- Mjesto: Lopar , 3 900 kreveta

Marine za jahte

- Rab,142 veza
- Supetarska Draga ,280 vezova

GASTRONOMIJA

Koliki bi turistički gradovi bili sretni da se nalaze na mjestu tolikog izobilja kao Rab. Plodna rapska zemlja sa svojim plodovima i okolno more bogato izvrsnom ribom i prvoklasnim škampima temelj su rapske gastronomske ponude koju karakterizira zdrava mediteranska kuhinja. Gastronomska je ponuda ovdje toliko bogata i ekološki određena da je postala i dio suvenirne ponude otoka. Najsvježija riba i plodovi mora, Rapska torta, kolač jedinstvena okusa kakav se na otoku proizvodi već više od osamsto godina, ekološki uzgojene masline, smokve, grožđe, med prepoznatljive su rapske delicije na jelovnicima mnogobrojnih rapskih restorana, gostionica i konoba popraćene iskustvom i tradicijom vrsnih majstora kuhinje.

Otkriti rapsku gastronomsku ponudu i proniknuti u njene detalje vrijedan je poduhvat koji će vas nagraditi puninom užitka.

EKO PONUDA

Rab je otok mirisa i boja prirode, aromatičnog, začinskog i ljekovitog bilja, visokokvalitetnih vina, prošeka i rakije, meda i proizvoda od meda, lavande, Rab je otok vrlo visoke insolacije sa čak 2480 sunčanih sati godišnje, 150 sunčanih dana godišnje bez oblačka dok je samo 15 dana samo potpuno naoblačeno pa takvi klimatski uvjeti uvelike utječu i pridonose ekološkoj proizvodnji i osnovnom pristupu u stvaranju ekoloških proizvoda.

SPORTSKO REKREATIVNI TURIZAM

Upravo razvedenost i raznolikost otočkog arhipelaga, nudi sportašima rekreativcima mjesto ugone, rekreacije, wellnesa i zdravog života: 157 km biciklističkih staza, 144 km pješačkih staza, 4 ronilačka centra, dvadeset teniskih igrališta, pet igrališta za male sportove, sportsku dvoranu, igralište za paintball, seekayak, lov i ribolov, sportovi na moru. Rekreacijsku ponudu nadopunjuju manje ili veće charter flote, brzih i sporih brodova koji će vas u vrlo brzom vremenu dovesti do tajnovite uvale za uživanje u aktivnom odmoru.

RONJENJE

Na Rabu postoje četiri ronilačka centra. Turistima se nude i tečajevi ronjenja kao i ronilački izleti uz stručno vodstvo, a postoji i mogućnost najma potrebne opreme. Rapske vode zanimljive su ronionicima, a u neposrednoj blizini otoka Raba postoje i satelitski otočići: Sv. Grgur, Goli, Prvić, Dolin, Ćutin. Osim zanimljivih podvodnih spilja i tunela, kolonija riba, školjaka, algi i koralja kao i manjih olupina, podvodni svijet skriva i posebno blago: Zaštićeno polje sa amforama ispred Sorinja.

Zanimljive ronilačke lokacije su: Kostača, Otok Grgur, Hrid Macinj, spilja Medova buža, olupina teretnog broda – uvala Zavratnica, Lun – otok Pag, Punta Kalifront.

TURIZAM – PROSJEČNI POKAZATELJI – OTOK RAB

- 1.700.000 noćenja godišnje
- 220.000 – turista godišnje

1. Njemačka cca 40%
2. Italija cca 11%
3. Austrija cca 12%
4. Hrvatska cca 11%
5. Slovenija cca 10%
6. Mađarska cca 8%
7. Češka cca 5%
8. Ostalo cca 3%

INFORMACIJE I REZERVACIJE

Turistička zajednica grada Raba

Trg Municipium Arba 8
HR-51280 Rab
Tel. 00385 51 724 064,
Faks 00385 51 725 057
E-mail tzg-raba@ri.t-com.hr
Web www.tzg-rab.hr

Turistička zajednica Općine Lopar

HR- 51281 Lopar
Tel. 00385 51 775 508
Faks 00385 51 775 487
E-mail lopar@lopar.com
Web www.lopar.com

Hoteli & Autokampovi Imperial d.d. Rab

Jurja Barakovića 2
HR-51280 Rab
Tel. 00385 51 66 77 90, 66 77 91
Faks 00385 51 724 117
E-mail sale@imperial.hr, marketing@imperial.hr
Web www.imperial.hr –Web: www.rab-camping.com

Hotel Arbiana

Tel.+385 51 775 900
Fax.+385 51 775 929
E-mail sales@arbianahotel.com
Web:www.arbianahotel.com

Hotel Istra

Tel.+ 385 51 724 134
Fax.+ 385 51 724 050
E-mail hotel-istra@ri.t-com.hr
Web:hotel-istra.hr

Hotel International

Tel. +385 51 602 000

Fax. +385 51 774 876

E-mail reservations@hoteli-rab.t-com.hr

Web: www.hotelrab.com

Hotel Epario

Tel.+385 51 777 500

Fax.+385 51 775 510

E-mail hotel-epario@inet.hr

Web: www.epario.net

USLUGE PRIJEVOZA U TURISTIČKOJ SEZONI

Hotelsko poduzeće Imperial d.d. u turističkoj sezoni nudi usluge prijevoza: Rab – zračna luka Rijeka – Rab ta prijevoz za ostale zračne luke u Hrvatskoj

- Odjel za informacije i rezervacije prijevoza i smještaja se nalazi u sklopu odjela marketinga tvrtke Imperial d.d. Tel. 00385 (0)51 66 77 90 ili 00385 (0)99 2198042
Faks: 00385 (0)51 724 117
E-mail: sale@imperial.hr

BLAGDANI I PRAZNICI

Uskrs – program

Koncert rapske limene glazbe

Koncert klasične glazbe – Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije

Rapske klapske večeri – Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije

Folklorni nastupi

„Nautic passion – 7 rapskih kaića“ – 29.04. i 30.04.

Boat show male rapske brodogradnje

Križevo – zadnja nedjelja u travnju

Crkvena procesija iz svih crkvi otoka Raba – procesija se uz pjesmu s križem kreće u smjeru starog grada, a sveta misa se održava u Katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Dan grada Raba – 09. svibnja

Svečani program na Trgu sv. Kristofora

Izložba

Koncert rapske limene glazbe

Folklorni nastup

Rapske viteške igre – svečana parada i nadmetanje rapskih vitezova u streličarstvu

Rapske glazbene večeri – ljetni mjeseci (srpanj, kolovoz)

Četvrtkom – koncerti klasične glazbe u Crkvi sv. Križa

Rapska fjera – srednjovjekovni ljetni festival - 25., 26., 27. lipanj – sv. Ana, sv. Jakov, sv. Kristofor

25.07. Svečano otvorenje na Trgu sv. Kristofora

25., 26., 27.07. Izložba srednjovjekovnih obrta i obrtničkih alata

Rapska grupa obrtnika

27.07. Tradicionalne viteške igre – svečana parada i nadmetanje u streličarstvu rapskih vitezova.

Rabski ljetni festival - kolovoz

12.08. i 13.08.2011.

Vela Gospa – 15. kolovoza

Svečani program na Trgu sv. Kristofora

Tradicionalne viteške igre – svečana parada i nadmetanje u streličarstvu

Mala Gospa - 08.09.

Tradicionalno veliko slavlje u turističkom mjestu Lopar

Povremeno – folklorni nastupi, izložbe, koncerti itd.

POVIJEST – Rab, otok s bogatom prošlošću

Ime otoka i grada

Ime Rab dolazi od ilirskog i liburnijskog naziva Arba. Na hrvatskoj obali su otoci i najvažnija naselja često dobijala iste nazive. Na području današnjeg grada Raba se u vrijeme prije Rimljana nalazilo naselje Arba. Porijeklo ovoga imena ima liburnijsko-ilirske korijene te vjerojatno znači „tama“, jer je otok u prošlosti bio gusto prekriven šumama. Naziv Arba se prvi put spominje na kamenoj ploči od kraja 1. st. pr. Kr., na kojoj stoji da je car August dao izgraditi gradske zidine i kulu.

Sretni grad Rab – Felix Arba

Rab je jedan od malog broja hrvatskih naselja čija povijest seže još iz predrimskih vremena. Postoji samo mali broj naselja koja su se mogla održati od predrimskog doba i to ne samo u svojoj fizičkoj egzistenciji nego i kao dominantni gradski centar. U tek desetak mjesta ove vrste spada i Rab kao jedinstven primjer društva.

Na malom poluotoku između Uvale sv. Eufemije i gradske luke nalazi se ovaj lijepi, mali grad s četiri zvonika koji predstavljaju njegov prepoznatljivi znak.

IX.-I. st. pr. Kr. - Rab naseljavaju Liburni. U II. st. pr. Kr. se Liburni pokoravaju Rimu, što predstavlja početak romanizacije. U vremenskom periodu od 2000 godina su se od Rima i Bizanta preko Venecije do mađarskih i hrvatskih vladara vladari Raba vrlo često izmjenjivali, no Rab je uvijek ostao pošteđen velikih razaranja.

Car Oktavijan August (1. st. pr. Kr.) je dao podignuti zidine i kule za obranu grada. Tada je Rab postao rimski municipij. U II. ili III. st. je Rim gradu Rabu poklonio amforu, na kojoj stoji natpis "Felix Arba". Felix znači sretan, bogat. Ovu je titulu Rim dodjeljivao samo kada je trebalo istaknuti neki grad zbog njegovih zasluga, njegova utjecaja ili značenja. Felix Arba (sretni Rab) je bilo često ime gradova u tadašnje vrijeme, no to ime u stvarnosti odražava bogatstvo grada Raba. Tijekom tih sretnih vremena izgrađene su razne građevine, hramovi i spomenici. Jedan oslobođeni rob je vlastitim sredstvima uspio sagraditi jedan dio gradskog vodovoda te javnu fontanu. Što je doprinijelo velikom bogatstvu grada, danas je teško procijeniti. No sigurno je da je uzgoj goveda i tradicionalno mediteransko ratarstvo uz razvijenu trgovinu vrlo doprinijelo brzom razvoju gospodarstva.

Mark Antonio de Dominis

Rođen je u palači Dominis Nimira 1560. godine. Nakon školovanja u Padovi postao je crkveni pisac i fizičar te se bavio prirodnim znanostima ; poznat je po nekoliko značajnih studija. Obnašao je funkciju Senjskog biskupa i nadbiskupa Splitskog, te slovi za najpoznatiju ličnost rapske povijesti. Zbog kritika upućenim crkvi i zagovaranja reforme došao je u sukob s Papom. Umro je 1624. godine u egzilu u Velikoj Britaniji.

LEGENDE – Rab mjesto u kojem žive legende

Legenda o sv. Kristoforu, zaštitniku Raba – relikvije sv. Kristofora Rabljani čuvaju i dan danas

Već stoljećima se relikvije sv. Kristofora čuvaju u rapskoj katedrali. Dan 09. svibnja 1075. se slavi kao Dies Victoriae odnosno kao dan pobjede grada Raba. Tada je sv. Kristofor spasio grad preusmjerivši strijele Normana od gradskih zidina. Dan 21.07.1364. se prema pisanim izvorima rapskih kroničara slavi u čast kralja Ljudevita Velikog koji je Rab oslobodio od prevlasti Venecije. Osim toga se taj dan posvećuje i sv. Kristoforu. Veliko gradsko vijeće je posebnom odredbom i 27. srpanj proglasilo svečanim danom koji je nazvan Dies Natalis. Dies Natalis je dan mučeničke smrti sv. Kristofora koji crkva slavi kao njegov rođendan odnosno kao dan na koji je otišao u nebo. Ovi praznici se jednim imenom nazivaju „Rapska fjera“.

Legenda o sv. Marinu, osnivaču Republike San Marino

Rabljani su posebno ponosni na klesara Marina s Raba, osnivača male države San Marino. Prema legendi je sv. Marin sredinom 3. st. došao u Arminum, današnji Rimini. Budući da je kao kršćanin bio u bijegu od progona za vrijeme cara Dioklecijana naselio se na Monte Titanu. Poslije su mu se pridružili još pojedini stanovnici budućega grada odnosno države koju je osnovao. Klesar iz Raba proglašen je svecem.

Otok Rab i Republika San Marino

San Marino i Rab su još 1968. potpisali Povelju o bratimljenju, a turističko naselje Lopar nosi ime San Marino prema svom gradu partneru, te klesaru Marinu. Zahvaljujući legendi između grada San Marina i općine Rab se i danas njeguju prijateljski odnosi. Ova veza se učvršćuje tradicionalnim međusobnim posjetima. Rab svojim turistima još od 1995. godine nudi nadmetanje u streličarstvu građana San Marina i Raba.

Legenda o nesretnoj ljubavi – pastirica Draga

U davnim vremenima mladi je Kalifront čuvao ovce svoga oca koji je bio prijatelj Barbata, gospodara istočnog dijela otoka. Današnje mjesto Barbat nazvano je prema njemu.

Prema legendi je Barbat imao kćer Dragu. Kako je izrastala u mladu djevojku sudbina je htjela da i ona čuva ovce svoga oca. Kalifront plane ljubavlju prema djevojci. Kako ga je strast sve više obuzimala, na kraju popusti ludoj želji. Djevojka ga je upozorila da ne smije poći s njim, jer ju je njena majka zavjetovala na čistoću božici Dijani. Draga je morala pobjeći, a Kalifront je krenuo za njom. Sustigao ju je ispred špilje Loparska Jamina. Djevojka je vikala i molila Dijanu za pomoć.

Dijana je čula njen vapaj za pomoć te ju pretvorila u kameni kip. Kalifronta su bogovi kaznili tako da se morao hraniti divljim plodovima i saditi drveće dok vrelo u špilji nije presušilo. Kako je šuma postajala

gušća tako su i dlake na Kalifrontovoj koži postajale jače, te je više naličio životinji nego čovjeku. Na kraju se i sam pretvorio u šumu te se stopio s njom.
Najveća rapska šuma i poluotok dobili su naziv Kalifront.

RABSKA FJERA I VITEŠKE IGRE

Rabske viteške igre

Nedavno je tradicija igara rapskih samostreličara ponovno vraćena u život (prvi puta viteške igre su održane 1364. godine). Uz viteške igre vraćeni su i kostimi iz srednjeg vijeka. Igre se održavaju nekoliko puta godišnje na Trgu sv. Kristofora u Rabu i to 09. svibnja, 25. lipnja (Dan Državnosti Republike Hrvatske), 27. srpnja (blagdan sv. Kristofora – zaštitnika grada Raba – narodno slavlje i turnir rapskih samostreličara) te 15. kolovoza (blagdan Velike Gospe – narodno slavlje i turnir rapskih samostreličara).

Rabska fjera

U čast kralja Ljudevita Velikoga koji je Rab oslobodio od mletačke prevlasti, kao i u znak sjećanja te u slavu sv. Kristofora je Veliko vijeće grada Raba 21.07.1364. godine posebnom odredbom sljedeće praznike proglasilo općinskim praznicima:

I – 09. svibnja: Dies Victoriae – dan kada je Rab zahvaljujući zagovoru sv. Kristofora oslobođen od Normana 1075. godine.

II – 27. srpnja: Dies Natalis – dan mučeničke smrti sv. Kristofora. Crkva taj dan slavi kao njegov rođendan odn. dan kada je otišao u nebo.

Fori et chori

Svečanosti su uvijek počinjale u katedrali, a prisustvovati su morali: knez, suci i općinsko vijeće koje je nosilo svijeće. U svečanoj se procesiji glava sv. Kristofora u srebrnom relikvijaru nosi kroz grad. Igraju se viteške igre a pobjednik se nagrađuje. Tijekom praznika gradski sud nije radio. Seoski dužnici su dva cijela tjedna mogli slobodno ulaziti u grad i napuštati ga budući da sud nije vršio dužnost. Pučko veselje trajalo je nekoliko dana, a vrata grada su bila otvorena za sve.

Iz zapisa rapskih kronista

U novije vrijeme praznici su skraćeni na 3 dana:

25.07. - blagdan sv. Jakova,

26.07. - blagdan sv. Ane i

27.07. - blagdan sv. Kristofora.

Današnje svečanosti Rapske fjere uspomena su na nekadašnji Rab koji je slavio svoju slobodu i samostalnu općinu – municipij.

Tijekom tih praznika grad se pretvara u veliku pozornicu i veliko pučko slavlje žitelja Raba i njihovih prijatelja iz San Marina. U slikovitim povijesnim kostimima Rabljani svojim gostima pokazuju svoje tradicionalne, umjetničke i obrtničke radove. Viteški turnir predstavlja završetak Rapske fjere.

Prozor u prošlost

...fjera je svečanost koja je prije šest i pol stoljeća vraćena natrag u život. Ona nije parada sjaja, nego je izraz želje da se barem duhom prodre u prošla vremena u kojima prepoznamo svoje pretke i korijene te potvrđujemo vlastiti identitet. U moru današnjih visoko razvijenih, najsuvremenijih tehnologija želimo se osvrnuti na ljepotu ručnog rada i zaigrane ruke s žuljevima umjesto u rukavicama, na povezanost s

prirodom, zemljom i morem, na duševna i materijalna stvaranja naših predaka, njihovu individualnu i bogatu kreativnost koji danas, u suvremenim vremenima u kojima rade strojevi, polako padaju u zaborav.

Slobodan Novak – pjesnik, član akademije, spisatelj koji je usko povezan sa svojom domovinom i Rabom, jedan od velikih klasičara hrvatske književnosti.

KULTURNO NASLJEĐE

SAKRALNE GRAĐEVINE

1. Samostan sv. Antuna Opata – Franjevački samostan

Samostan se nalazi u staroj jezgri grada (Kladanac). U njemu se čuva stara umjetnina – ulje na platnu grada Raba iz 1638. godine. Samostan je osnovan u 11. st. isključivo za aristokrate. Danas u ovom samostanu s pogledom na tirkizno-plavo more, u tišini žive opatice. Opatice žive aktivno, uređuju vrt, bave se ručnim radom, prave čestitke, izrađuju čipkane stolnjake od konca agava, oslikavaju staklo, a jedna od njih se čak bavi izradom ikona.

2. Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije

Crkva je vjerojatno podignuta već u 4. st. kao kršćanska crkva. Na mjestu gdje je stajala crkvice sv. Marije je u 12 st. u romaničkom stilu podignuta trobrodna bazilika, a posvetio ju je papa Aleksandar III. 1177. godine. Crkva je renovirana u 15 stoljeću. Iznad glavnog oltara se nalazi ciborij koji se odlikuje različitim arhitektonskim stilovima zbog čega crkva ima veliko značenje. Prednji dio menze ukrašen je mramorom – taj ukras predstavlja sv. Kristofora kako s djetetom na ramenima hoda kroz vodu. Od velike vrijednosti je i kor za kanonike izrađen od drveta oraha. Osim pojedinih vrlo dragocjenih slika u crkvi se nalazi i riznica s različitim relikvijarima i relikvijama. Jedna od posebno dragocjenih relikvija je lubanja sv. Kristofora. Polazi se od toga da kruna na lubanji predstavlja izraz zahvalnosti Rabljana za čuda sv. Kristofora koja su spasila otok i njegove žitelje – stoga su ga progonitelji giljotinirali. Za pročelje je korišten dvobojni autohtoni rapski kamen.

3. Zvonik katedrale

Oko 50 m zapadno od pročelja katedrale nalazi se zvonik, najljepša građevina svoje vrste na hrvatskoj obali. Zvonik je sagrađen u romaničkom stilu, a prvi puta se spominje u 13. stoljeću. Visok je 26 m. Izvornu četverostranu kupolu uništila je munja – nakon toga je rekonstruirana te izgrađena šesterostrana piramida. U temeljima zvonika se naziru četverokutni kameni blokovi, riječ je o starorimskim spomenicima koji su korišteni kao građevinski materijal.

4. Samostan sv. Andrije – Benediktinski samostan

Samostan je postojao još od početka 11. stoljeća. Trobrodna crkva koja je bila dio samostana obnovljena je u 18. stoljeću te ukrašena tijekom baroknog razdoblja tako da se ispod baroknih ukrasa skrivaju predivni romanički elementi. U samostanu i danas žive opatice. Visoke zidine samostana pružaju se uzduž istočne strane Uvale sv. Eufemije. Tišina u kojoj je smješten samostan, njegovim stanarima, koji se skrivaju od javnosti, daje potreban mir u benediktinskom stilu. Zvonik samostana najstariji je na Rabu. Uz četiri rapska zvonika on jugoistočnoj panorami grada daje poseban izgled.

5. Crkva sv. Justine

Crkva i benediktinski samostan su izgrađeni između 1573. i 1578., a 1808. samostan je zatvoren. Obadvije građevine izgradili su stanovnici. Iznad južnog oltara visi slika koja prikazuje smrt svetog Josipa koja pripada školi slikara Ticijana. U crkvi se već godinama ne služi sveta misa, a u njoj je smješten muzej sa zbirkom sakralnih predmeta.

6. Crkva sv. Križa

Crkva je sagrađena u 13. stoljeću. Kasnije je obnovljena, a u njoj se ljeti održavaju rapske glazbene večeri po čemu je poznata.

7. Zvonik i ostaci Crkve sv. Ivana Evanđeliste

Samostan i Crkva sv. Ivana Evanđelista je iznimno važna za otok Rab budući da je to jedina srednjovjekovna sakralna građevina s ophodom oko oltara.

Bazilika sv. Ivana je vjerojatno sagrađena u pretkršćanskom razdoblju, a tijekom romaničkog razdoblja (11. st.) je obnovljena te je dobila zvonik visok 20 metara. Kod bazilike je sagrađen benediktinski samostan te je u 13. stoljeću predan franjevcima. Bazilika je potpuno propala u 19. stoljeću. Nedavna studija i restauracija nekih dijelova bazilike rekonstruirala je dio oko oltara s ophodom (deambulatorijem) koji se sastoji od šest stupova sa sustavom lukova i svodova. Posebno vrijedni su i kapiteli stupova.

8. Crkva sv. Kristofora – Lapidarij

Riječ je o pregrađenoj kapeli zaštitnika grada i otoka Raba, sv. Kristofora. Danas je crkva pregrađena u lapidarij i muzej.

9. Crkva sv. Franje na groblju

Ona je jedina sačuvana građevina Franjevac glagoljaša (trećoreci). Prema natpisu na fasadi sagrađena je 1490. u prijelaznom stilu između gotike i renesanse.

GRADSKÉ ZIDINE, PALAČE I OSTALE GRAĐEVINE U GRADU

1. Gradske zidine – Kula smjelih – Kula sv. Kristofora

Izgradnja zidina za zaštitu od neprijatelja započeta je u 12. ili 13. stoljeću. Ona skriva ostatke srednjovjekovnih zidina koji su se ovdje nalazili te su vjerojatno srušeni izgradnjom sadašnjih. Kula smjelih i Kula sv. Kristofora sagrađene su u 15. stoljeću kako bi ojačale utvrdu.

2. Knežev dvor

Izgradnja Kneževa dvora započela je u 13. stoljeću, međutim najznačajniji dijelovi ovoga kompleksa palača izgrađeni su u 15. i 16. stoljeću. Palačom dominira kula u gotičkom i renesansnom stilu.

U Kneževom dvoru su danas smješteni uredi gradske uprave Raba i Vijećnica.

Pročelje ukrašava balkon na konzolama u obliku lavljih glava i harmonična balustrada u renesansnom stilu.

3. Gradska loža

Gradska loža sagrađena je u renesansnom stilu 1509. godine kao otvorena sala s krovom i nizom stupova – loža je bila središte događanja do pada Mletačke republike 1797. godine.

4. Gradski sat

U isto vrijeme kada je izgrađena loža podignut je i toranj sa satom čiji mehanizam i danas radi.

5. Palača Dominis Nimira

Ova palača koja datira iz 15. stoljeća jedna je od najljepših renesansnih građevina na Rabu. Krase ju renesansni prozori i portal s grbom obitelji Dominis. Obitelj Dominis je u ovoj palači puk podučavala čitati i pisati.

6. Palača Bakota

Oko palače Bakote se i danas nalazi vrtni zid s portalom u stilu venecijanske gotike.

7. Palača Tudorini

Palača obitelji Tudorini.

8. Gradski park „KOMRČAR“ i Pravdoje Belija (1853. – 1925.)

Pravdoje Belija je 1883. došao na otok kao glavni šumar te je zasadio drveće i tako stvorio nove šume. Nekadašnji gradski pašnjak pretvorio je u predivan park koji nosi ime Komrčar. Ime je dobio od franjevac već u 13. st. Zbog svojih iznimnih težnji, njegova znanja i ljubavi prema šumi Rabljani su mu 1974. godine u znak zahvalnosti podigli spomenik u parku Komrčar.

SAKRALNE GRAĐEVINE NA OTOKU

1. Crkva sv. Petra u Supetarskoj Dragi

Crkva je sagrađena 1059. godine, te je najstarija crkva na otoku pored koje je nekada stajao najstariji bednediktinski samostan. Samostan je utemeljio rapski biskup Drago koji je 1071. od Petra Krešimira IV. dobio dozvolu za osnivanje samostana. Crkva je izgrađena kao trobrodna bazilika te je nedavno restaurirana. Poznata je kao jedna od najbolje očuvanih romaničkih građevina na istočnoj obali Jadrana. U crkvi se još uvijek nalazi gotički zvonik koji se ubraja u najstarije na hrvatskoj obali Jadrana. Zvono je 1299. napravio Luka redovnički brat iz Venecije.

2. Crkva sv. Damijana u Barbatu

Brdska staza vodi do ostataka crkve na brdu Sv. Damjan – 223 m iznad Barbata. Posljednja istraživanja potvrđuju tezu da je to nekada bila građevina koja je imala tri funkcije: objekt za obranu, izvidnicu i promatranje, koji je ujedno bio i utvrda i sklonište od neprijateljskih napada. Tlocrt utvrde otvara tezu da se ovdje nalazila najveća justinijanska utvrda.

3. Samostan sv. Eufemije – redovnici franjevačkog reda

Povelja o gradnji samostana predstavlja iznimno vrijedan dokument jer se u njoj po prvi puta spominje hrvatsko ime grada i otoka Raba.

Samostan se nalazi na sjevernoj strani Uvale sv. Eufemije. Osnovan je 1444. godine. Crkva koja pripada samostanu ukrašena je lijepim oltarima i slikama svetaca koje imaju visoku umjetničku vrijednost. Od posebnog značaja je i poliptih braće Antonia i Bartolomea Vivarini s otoka Murano u Venecijanskoj laguni. Interesantna znamenitost je i drvena tavanica samostana, tabulatum koji je ukrašen sakralnim motivima. Jedan dio samostana pretvoren je u Etnografski muzej grada Raba s galerijom slika redovnika Janeza Ambroza Testena. U samostanskoj biblioteci se čuva oko 7000 rijetkih knjiga, oslikane misne knjige i knjige zbornih pjesama kao i zbirka 34 primjeraka prvotiska (inkunabala), rapski zakonik iz 1598. i mnogi drugi primjerci. Tu se nalazi i Rapska kronika koju je prepisao, sažeo i čuvao redovnički brat fra Odorik Badurina. Riječ je o kronici Samostana sv. Eufemije s detaljnim opisima povijesti otoka i pripadajućim dokumentima.

TRADICIJA

Folklor – „Tanac“, ples za vesele prigode

Prije se tanac (ples) na Rabu plesao prigodom velikih svečanosti, vjenčanja i fašnika. Narodna nošnja uz iznimku ženske nošnje se više ne nosi na otoku. Folklorni se ples do danas održao u svadbenim običajima. Na velikim seoskim vjenčanjima gosti su bili obučeni u nošnju. Gosti su se okupljali na dan vjenčanja u kući mlade i mladoženje ovisno o tome tko ih je pozvao. Goste je na svadbi usmjeravao domaćin a svadbenu su povorku zabavljala dva gajdaša. Svadbena povorka je išla od mladoženje do mlade. U kući mlade se odigravala smiješna predstava. Pjevači su pjevali, a kum mladoženje je tražio ruku mlade. U tom trenutku je nastupao domaćin koji je sa svadbenom povorkom mladoženje tražio mladu. Ovu su scenu promatrali roditelji mlade koji su naoko bili nezainteresirani i pomoću drugih gostiju obavljali svakodnevne

poslove kao da svadbena povorka nije bila tu. Kada bi se mlada nakon odigranih smiješnih scena pronašla, svadbena povorka bi počinjala veselo pjevati. Tada bi odlazili u crkvu ili u matični ured gdje se odvija vjenčanje. Barjaktar s visoko podignutom zastavom je predvodio povorku.

Parovi bi neprestano plesali u koloni.

Muzički instrument koji ide uz tanac je gajda. Sastoji se od vreće od kozje ili janjeće kože kroz koju se probijaju zviždaljke slične šalmaju s rupama za držanje te cijev za puhanje.

Folklorna grupa „Rapski tanac“ iz Banjola i danas čuva tradiciju tanca.

Klapa

Klapa je muški zbor koji njeguje narodne pjesme i dalmatinske melodije.

Uglavnom su to tužne ili vesele pjesme o ljubavi i moru ili opisuju smiješne događaje. Na Rabu postoje 3 muške i 1 ženska klapa.

PRIRODNE LJEPOTE – PLANINARENJE NA OTOKU RABU

RAB je otok je sunca, mora i ljepote te jedan od najzelenijih otoka hrvatskoga Jadrana.

Brojne šetnice i biciklističke staze vode na atraktivne lokacije otoka i pružaju mogućnost za uživanje u prirodnim ljepotama raznolikog mediteranskog krajolika kao i za aktivni i rekreativni odmor.

Rab je deveti po veličini otok hrvatskog Jadrana.

Dužina otoka od rta Sorinj do rta Glavina iznosi 22 km. Otok je širok 11 km.

Ukupna duljina biciklističkih staza na otoku Rabu iznosi 80 km. Ukupna duljina šetnica iznosi 100 km. Sve veći dio ove mreže se zbog njihovih ljepota uvodi u turističke programe za aktivan odmor.

Planinarska staza Kamenjak

Kamenjak je s najvišom kotom od 408 m najviši i najveći brdski vapnenački masiv koji štiti otok od hladnih sjevernih utjecaja.

- Odavde se pruža spektakularan pogled na planinski masiv Velebit te arhipelag, otoke Cres, Lošinj, Silbu, Olib, Krk i Pag. Kada su vremenski uvjeti i vidljivost dobri odavde se vidi Učka, najviši vrh Kvarnera i Sis, najviši planinski vrh otoka Cresa, kao i južniji otoci Ugljan i Molatac koji su udaljeni čak 40-ak morskih milja.
- Sa vrha Kamenjaka najbolji je i sveobuhvatan panoramski pogled i na Rab. U podnožju Kamenjaka prema jugu duž obale i Barbatskog kanala prostiru se mjesta Barbat i Banjol. Na jugozapadu otoka, na krškom području poluotoka Kalifront prostire se šumovita zaravan. U srcu otoka nalaze se flišne udoline Supetarsko-mundanijska i Kamporska dolina koje su razdvojene flišnim grebenom. Na sjeverozapadu otoka nalazi se flišno područje poluotoka Lopar, koji je karakterističan po brojnim plitkim pješčanim plažama. Od velikih morskih uvala ističu se Supetarska i Kamporska uvala.

Šumsko područje – poluotok Kalifront

Nalazi se na sjeverozapadu otoka. Poluotok Kalifront karakterističan je po kraškom reljefu i dobroj razvedenosti obale sa mnoštvom prelijepih većih i manjih morskih uvala. Obrastao lijepim crnogoričnim šumama, najzeleniji je dio otoka Raba i najveća šumska površina.

Duljina od rta Kalifront do rta Frkanj iznosi 9 km.

Širina od rta Planka do uvale Kampor je 3 km.

Poluotok se nalazi na nadmorskoj visini od 50-70 m. Najviša kota je Plogar s visinom od 94 m. Obala je uglavnom niska i stjenovita. Šume poluotoka Kalifront su idealne za opuštajuće planinarenje. Planinarska područja i staze nisu naporne, tako da u planinarenju mogu uživati i starije osobe.

Šuma Dundo

Poluotok Kalifront najpoznatiji je po hrastu crniki koji se ističe u prelijepoj šumi Dundo. Dundo je jedna od rijetko očuvanih šuma na Mediteranu i najznačajnija šuma na otoku Rabu

- Crnika (*Quercus ilex*) zimzeleni hrast koji može doseći starost i do tisuću godina. Nekoliko impresivnih primjeraka očuvano je u šumi Dundo.

Šuma Dundo je 1949. godine proglašena prirodnom rijetkošću te je pod zaštitom Zavoda za zaštitu prirode u kategoriji specijalni rezervat – botanički rezervat (šumske vegetacije).

Otvoreno lovište «Kalifront»

Na poluotoku Kalifront nalazi se i otvoreno lovište kojim u svrhu znanstveno istraživačkog rada upravlja Šumarski fakultet u Zagrebu. U lovištu se nalaze:

- jeleni aksis (*Axis axis*)
- mufloni (*Ovis musimon*).

Premužićeva staza – Premužićeva staza izgrađena je oko 1930. godine. Služi kao poučna staza, a izgradio ju je Ante Premužić, dipl. ing. šumarstva. Ante Premužić je poznati projektant, graditelj šumskih cesta i planinarsko-turističkih staza.

Staza Premužićeva-1 vodi vas od autokampa u Loparu do zaseoka Matkići, nedaleko crkve Sv. Petra u Supetarskoj Dragi. Staza prelazi preko glavnog hrpta otoka usred kojeg se nalazi zatvorena dolina Fruga. Dužina staze je 8 km i duž nje nema pitke vode niti ugostiteljskih objekata, pa je za obilazak potrebno ponijeti vodu za piće. Dio staze je izložen suncu, a dio prolazi šumom. Loparski dio staze je izložen buri. Staza nije preporučljiva za bicikliste.

Staza Premužićeva 2 vodi vas od Kampora kroz zaštićenu šumu Dundo do južne obale Kalifronta, potom uz obalu do Frkanja, te do zaljeva Sv. Eufemija. Dužina staze iznosi 15 km, i najvećim dijelom prolazi šumskim putevima. Na stazi postoje ugostiteljski objekti u uvali Gožinka, u Suhoj Punt, a tijekom turističke sezone i na Frkanju. Priobalni dio staze izložen je jugu. Staza nije preporučljiva za bicikliste.

Staza Rab-Maman vodi od gradskih zidina u Rabu, duž uvale Sv. Eufemija do Kampora, po bijeloj cesti do naselja Gonar, potom do uvale Dumići, oko poluotoka Dumići, pa uz obalu do morskog prolaza gdje treba prijeći na otočić Maman. Staza je duga oko 14 km, ovisno o odabranom putu, i najvećim dijelom prolazi širokim putem i obalnim šetnicama koje su dobre i za bicikle. Obilazak poluotoka Dumići i obale Mamana moguć je samo pješice ili čamcem. Ugostiteljski objekti nalaze se u uvali Sv. Eufemija, u Kamporu, Gonaru i Dumićima. Staza uz Dumiće I na Mamanu izložena je buri. Pristup stazi ili povratak moguć je autobusom za/iz Kampora ili Dumuča.

Ostale staze na otoku Rabu

- - Frkanj – Suha Punta
- - Rab – Sv. Damjan – Grpe – Rab
- - Rab – Sv. Ilija – Gonar
- - Supetarska Draga – Kampor – Gonar – Dumići
- - oko Lopara
- - Lopar – Fruga – Mundanije – Rab
- - Lopar – Ciganka – San Marino

Borove šume na Rabu

- alepski bor (*Pinus halepensis*)
- primorski bor (*Pinus pinaster*)
- crni bor (*Pinus nigra*)
- pinjol (*Pinus pinea*)
- čempres (*Cupressus sempervirens*).

Jedna od posebno značajnih borovih šuma je park Komrčar. Zasadio ga je Pravdoje Belija, a danas se ubraja u najljepše parkove Jadrana.

Endemske biljne vrste u Kvarneru

- hrvatska vučija stopa (*Aristolochia croatica*)
- hrvatska ivančica (*Leuchanthemum croaticum*)
- dalmatinska zečina (*Centaurea dalmatica*)
- istarski zvončić (*Campanula istriaca*)
- kvarnerski jelenjak (*Phyllitis hibrida*)

Na mjestima gdje su slijedom različitih okolnosti uništene šume crnike nastala je makija koju karakterizira raznoliko grmlje. Većinu površine poluotoka Lopar karakterizira garig te na otoku ima mnogo suhih travnjaka i kamenjarskih pašnjaka. Na otoku dominiraju suhi travnjaci i kamenjarski pašnjaci.

Životinjski svijet na otoku Rabu

- zec (*Lepus europeus*) je najveći autohtoni sisavac
- kunić (*Oryctolagus cuniculus*)
- kuna bjelica (*Martes foina*), najbrojnija krvoločna zvijer
- jelen lopatar (*Dama dama*), naseljen na Golom otoku

Na otoku ima štakora, poljskih miševa, kućnih miševa i šišmiša, a tu živi i obična lasica (*Mustela nivalis*) i šumski jež (*Erinaceus europaeus*).

Ptičji svijet bogat je ptičjim vrstama – 162 vrste ptica razvrstane u 44 porodice.

Izvor: Izdanje „Biseri Jadrana“, arhiv Turističke zajednice grada Raba

Priprema teksta: Turistička zajednica grada Raba